

ศิลปะ คือทางสุขภาพ

ศิลปะสร้างสุข วัฒนธรรมสานสายใย ภูมิปัญญาไทยยั่งยืน

ฉบับที่ 31 เดือนมิถุนายน 2560

www.artculture4health.com

SparkU
เลย

SparkU
ขอนแก่น

อำเภอเชียงคาน

พระใหญ่

(หลวงพ่อโตโคตะมะรัตนมุนีสีชมพู)

สถานีรถไฟท่าพระ

SparkU
มหาสารคาม

สวนเฉลิมพระเกียรติ
75 พรรษา

อำเภอนาหว้า

#ภาคอีสาน
SparkU
ปฏิบัติการ
♦ปลุก♥ใจ□เมือง○

๑ ไร่แห่งหัวใจบางลำพู
ไกด์เด็กบางลำพู
พาชมเรื่องราวชุมชน

12 Young Guide
นักสื่อสารชุมชน

หนອງโพธิ์ดัด-
วิสาหกิจชุมชน 16
ศิลปะไม่จำกัดรูปแบบ
เด็กสร้างหนึ่ง หนึ่งสร้างชุมชน

นายอยู่
หากัน 19
วิถีถิ่นบ้านเรา

เปิดบ้าน ศิลปสร้างสุข ปลุกใจไอ้सान

โครงการ Spark you (SPARK U) หรือ ปลุก-ใจ-เมือง พื้นที่ภาคอีสาน ดำเนินการใน 3 จังหวัด ประกอบด้วย ขอนแก่น มหาสารคามและจังหวัดเลย โดยเน้นหนักไปในการ “ปลุกใจไอ้सान” ให้ลุกขึ้นมา ปลุก-ปรับ -เปลี่ยน- ปลื้ม กับสิ่งที่ได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำเพื่อเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในชุมชน ให้กลายเป็นพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันของคนในพื้นที่

ขอนแก่นเป็นเมืองใหญ่จึงได้เลือกพื้นที่ปฏิบัติการ 3 จุดใหญ่ด้วยกัน โดยพื้นที่กลางมีการตามหา “ความสุข ความฝัน ความหวัง” ของเด็กเยาวชนใน 3 กลุ่ม ประกอบด้วยชุมชนสาวะถี, ชุมชนเทพารักษ์ริมทางรถไฟ และ สถานพินิจเด็กและเยาวชน ซึ่งความแตกต่างของเด็กทั้ง 3 พื้นที่ ทำให้คำถามว่า ความสุข ความฝัน ความหวังของพวกเขา คำตอบที่ได้ออกมาแตกต่างกัน

ความสุขของเด็กเยาวชนในสถานพินิจฯ คือการได้อยู่พร้อมหน้า พ่อ แม่ ลูก ในขณะที่คำตอบของเด็กเยาวชนในชุมชนเทพารักษ์ริมทางรถไฟเมืองขอนแก่น ความหวังของพวกเขาในวันนี้คือการมีบ้านที่มั่นคง เพราะปัญหาการถูกไล่รื้อบ้านที่อยู่ริมทางรถไฟจากการขยายพื้นที่รถไฟทางคู่ ทำให้ชุมชนของเขากว่า 300 ครอบครัวถูกไล่ที่ ไม่มีบ้านจะอยู่ ส่วนคำตอบจากคำถามเดียวกันกับเด็กในชุมชนสาวะถี ตำบลสาวะถี ถ้าเอาเมืองขอนแก่น เด็กบ้านที่ไม่มีปัญหาชีวิตมากนัก ปัญหาที่พวกเขามองเห็นและอยากร่วมกันแก้ไขนั่นคือเรื่องขยะ หลังจากชุมชนแห่งนี้กลายเป็นชุมชนแห่งการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ขยะที่มากับนักท่องเที่ยว และการจัดงานประเพณี ฮีตสิบสองคองสิบสี่คือเรื่องใหญ่ที่พวกเขามองเห็นและอยากจัดการ

ส่วนอีก 2 พื้นที่ในจังหวัดขอนแก่นที่ได้ดำเนินการตามโครงการปลุกใจเมืองคือ ชุมชนศรีฐาน เทศบาลนครขอนแก่น ที่อยากจะทำ **สืบค้นเมืองเก่าบ้านเราศรีฐาน** เพราะชุมชนแห่งนี้มีประวัติความเป็นมายาวนาน ในขณะที่พื้นที่ที่น่าสนใจที่สุดในการขับเคลื่อนโครงการนี้คือ **เทศบาลตำบลท่าพระ** ที่ชาวชุมชนต้องการนำเอาสถานีรถไฟเก่า ที่ทางการรถไฟแห่งประเทศไทยจะรื้อทิ้งมาทำเป็น **ศูนย์เรียนรู้ของคนในตำบล** พร้อมกับเปิดตลาดถนนคนเดินในชื่อ **ตลาดท่าพระร้อยปี** เพื่อให้เป็นพื้นที่สร้างสรรค์ที่ทุกภาคส่วนได้เข้ามาใช้ประโยชน์ได้

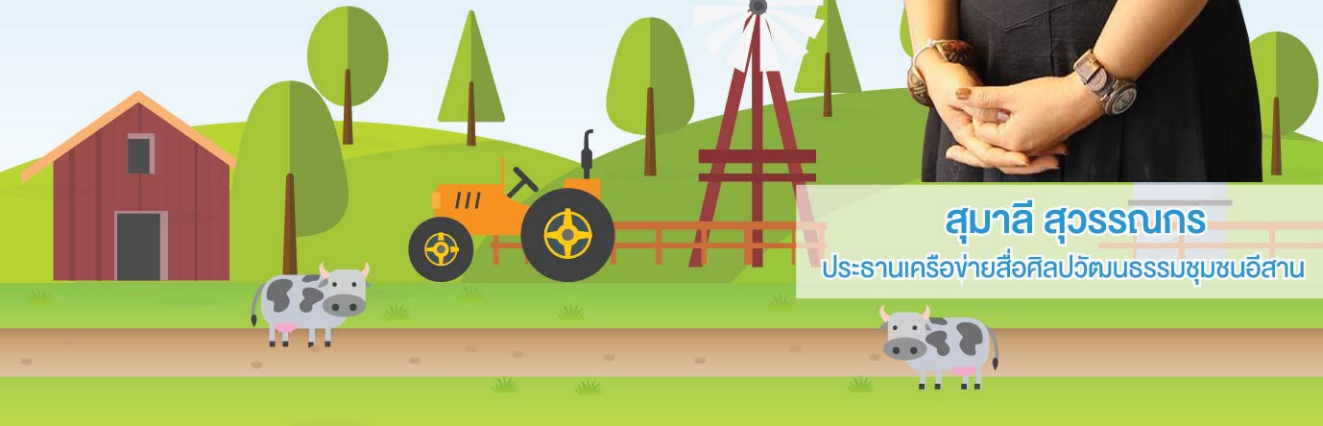
จังหวัดก้าวของโครงการ **ปลุก-ใจ-เมืองอีสาน** กำลังก้าวไปอย่างมั่นคงและคึกคัก แม้จะเหลืออีก 2 จังหวัดที่รอเวลาในการดำเนินการ แต่มั่นใจว่าอีกไม่นาน เป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ร่วมกันในการทำให้เกิดพื้นที่สร้างสรรค์ เพื่อความหวัง ความฝัน ความสุขของคนในพื้นที่ กำลังจะสำเร็จ รอเพียงไม่กี่อีกใจเท่านั้น

ทั้งหมดนี้คือ **ปลุก-ใจ-เมือง** พื้นที่ภาคอีสาน ที่เรานำมาฝากกันในจุลสารฉบับนี้ ไม่เพียงแค่งาน SPARK U เท่านั้นฉบับนี้ยังมีเนื้อหาสาระสำคัญอีกหลายหลายเรื่องราวที่เกิดขึ้น อยากให้ลองเปิดอ่านกัน รับรองว่าทุกท่านจะเข้าใจการทำงานและเห็นภาพกิจกรรมต่างๆ ที่ของการทำงานศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่ชัดเจนขึ้น ...มาร่วมกันสร้างสิ่งเล็กๆ ให้เกิดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ให้สังคมร่วมกันในงานต่อไปนะคะ

สุมาลี สุวรรณกร

ประธานเครือข่ายสื่อศิลปวัฒนธรรมชุมชนอีสาน

CONTENTS

เรื่อง	หน้า
เปิดบ้านศิลปะสร้างสุข	2
เรื่องเด่นประจำฉบับ	
ปฏิบัติการ ปลูก-ใจ-เมือง	4
(SPARK U) #ภาคอีสาน	
ส่งต่อความสุข	
“เสน่ห์บางลำพู” โกดี้เด็กบางลำพู	9
พาชมเรื่องราวชุมชน	
เก็บสุขมาเล่า	
Young Guide	12
นักสื่อสารชุมชน สร้างพลเมืองตื่นรู้	
เป็นพลเมืองเท่ากันสื่อ	
ออกกล่าวเล่าสุข	
หนองโพKidดี-วิสาหกิจชุมชน	16
ศิลปะไม่จำกัดรูปแบบ เด็กสร้างหนังสือ	
หนังสือสร้างชุมชน	
หาอยู่ หากิน วิถีถิ่นบ้านเรา	19
เก็บตกมาฝาก	
ศิลปะสร้างสุข วัฒนธรรมสานสายใย	20
ภูมิปัญญาไทยยั่งยืน	
ไขปัญหาประลองปัญญา	
เกมบวกลบคูณหาร	23
กับอะไรเนี่ย ?	

4

9

12

16

19

ใบสมัครสมาชิกจุลสารศิลปะสร้างสุข

กรุณากรอกรายละเอียดให้ครบทุกข้อ

(ไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น)

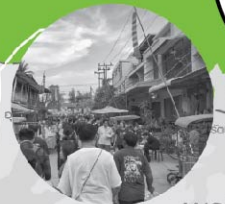
ชื่อ..... นามสกุล..... ชื่อหน่วยงานของท่าน.....
 เบอร์โทรศัพท์..... เบอร์แฟกซ์..... อีเมล.....
 ที่อยู่เพื่อจัดส่ง..... เลขที่..... ซอย..... ถนน.....
 ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

(สามารถถ่ายสำเนาได้)

Spark U
เลย
ปฏิบัติการเปลี่ยนเมือง
ด้วยสื่อและพื้นที่สร้างสรรค์
#ภาคอีสาน

Spark U
ขอนแก่น
ปฏิบัติการเปลี่ยนเมือง
ด้วยสื่อและพื้นที่สร้างสรรค์
#ภาคอีสาน

Spark U
มหาสารคาม
ปฏิบัติการเปลี่ยนเมือง
ด้วยสื่อและพื้นที่สร้างสรรค์
#ภาคอีสาน

จาก “เด็กบันดาลใจ”
จุดประกายสู่
“SPARK U ปลุกใจเมือง”

เริ่มต้นจากปีพุทธศักราช 2558 ที่กรุงเทพมหานคร

Spark U

◆ปลุก♥ใจ□เมือง○

“ปฏิบัติการเปลี่ยนเมือง ด้วยสื่อและพื้นที่สร้างสรรค์”
#ภาคอีสาน

เดินทางต่อถึงปีพุทธศักราช 2560 ไปปลุกใจต่อยัง 3 ภูมิภาค
เหนือ อีสาน ได้ ด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจจาก สสส.และภาคีเครือข่ายสื่อ
สร้างสรรค์ 3 แผนงาน กับปฏิบัติการเปลี่ยนเมืองด้วยการใช้กระบวนการ
สื่อและพื้นที่สร้างสรรค์ภายใต้โครงการ Spark U : ปลุกใจเมือง เน้นเด็ก
เยาวชน ครอบครัวและชุมชนร่วมกันพัฒนาต้นแบบพื้นที่สร้างสรรค์ 3 ดี
- สื่อดี พื้นที่ดี ภูมิดี หวังจุดประกาย และขับเคลื่อนให้เกิดพื้นที่สร้างสรรค์
เพื่อสุขภาวะที่ขยายไประดับภูมิภาคและทั่วประเทศ

ภาคเหนือ = แผนงานการสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
 ภาคใต้ = แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเด็กและเยาวชน
 ภาคอีสาน = แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ

โดยนายต๋นย์ หวังบุญชัย ผู้จัดการแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส. บอกถึงการทำงานในพื้นที่ภาคอีสานว่า ที่ภาคอีสานนี้ได้เลือกจังหวัดขอนแก่นเป็นพื้นที่ปฏิบัติการ เนื่องจากมีภาคีเครือข่ายของ 3 แผนงานทำงานอยู่ แต่ด้วยพลังของเครือข่ายเราจึงมีทั้งจังหวัดเลย และจังหวัดมหาสารคามมาร่วมด้วย โดยกระบวนการนั้นได้เชิญชวนประชาชนในเมืองมาร่วมคิดร่วมออกแบบ และสร้างการเปลี่ยนพื้นที่หรือเมือง ตั้งแต่พื้นที่เล็กๆ ในชุมชนเพื่อสุขภาพ หากคุณค่าความหมายและมองไปสู่นาคตร่วมกัน

“โครงการมหกรรมการเรียนรู้ สื่อและพื้นที่สร้างสรรค์ปฏิบัติการ ปลุก-ใจ-เมือง (SPARK U) ภาคอีสานนี้แม้แต่ละพื้นที่จะมีแผนในการทำงานที่แตกต่างกันแต่ทุกโครงการวางเป้าหมายเอาไว้เหมือนกันว่า “จะร่วมกันปลุกใจคนทั้งเมืองให้หันมาสร้างสรรค์สิ่งดีงามเพื่อสังคมของตนเอง ด้วยหัวใจหลักว่าจะปลุก ปรับ เปลี่ยน เมืองให้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น และร่วมกันเป็นเครือข่ายในระยะยาวต่อไป” นายต๋นย์ หวังบุญชัย บอก

ความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของพื้นที่ภาคอีสานมีอยู่มากมาย และหลากหลาย แต่เพื่อเป็นโครงการต้นแบบจึงมีพื้นที่ปฏิบัติการเกิดขึ้นดังนี้

โครงการ 4 ป.ภูมิใจไทยอีสาน (ปลุก ปรับ เปลี่ยน ปลื้ม)

ป. ปลุกใจ

คือการปลุกใจเด็กเยาวชน ให้นำเสนอปัญหา เรื่องราวที่อยากจะปรับเปลี่ยนเพื่อนำไปสู่ชีวิตที่ดีกว่าเดิม โดยเฉพาะอาจจะเป็นปัญหาที่เด็กเยาวชนพบเจอและอยากแก้ไข

ป. ปรับ

คือการปรับวิธีการ ปรับวิถีคิด เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่เด็กเยาวชนต้องการ อาจจะเป็นภาพฝันก่อน ก่อนจะมีผลทำจริง

ป. เปลี่ยน

เด็ก และ เยาวชน ในพื้นที่ช่วยกันเปลี่ยนแปลงพื้นที่ของตนเองให้ดีขึ้น เบื้องต้นอาจจะเปลี่ยนในวิถีคิด ก่อนที่จะลงมือทำอย่างแท้จริง

ป. ปลื้ม

เด็ก เยาวชน ที่ได้ร่วมโครงการ ได้ปลื้มใจกับผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่ตัวเองได้เป็นผู้ร่วมกำหนด

เห็นปัญหา เด็กเยาวชนในพื้นที่ 3 กลุ่มปฏิบัติการที่แตกต่างกันคือ เด็กในสถานพินิจ เด็กในชุมชนเมือง และเด็กในสังคมชนบท ว่าจะมีปัญหาที่เหมือน หรือ ต่างกันอย่างไร

เห็นภาพฝัน เด็กเยาวชนในพื้นที่ 3 กลุ่มปฏิบัติการที่แตกต่างกันคือ เด็กในสถานพินิจ เด็กในชุมชนเมือง และเด็กในสังคมชนบท ว่าจะมีความฝัน ความหวัง ที่เหมือน หรือ ต่างกันอย่างไร

พื้นที่ดำเนินการ

1. สถานพินิจเด็กและเยาวชน อ.เมือง เนื่องจากเด็กเยาวชนกลุ่มนี้เป็นเด็กเยาวชนที่ทำผิดพลาดในชีวิต หากเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงความคิดเห็น แสดงออกถึงความฝัน ความหวัง เพื่อนำไปสู่การแก้ไขในอนาคตได้ จะเป็นการเปิดโอกาสให้เขาได้มีความฝันเหมือนเด็กทั่วไป

2. **ชุมชนเมือง เทศบาลนครขอนแก่น** เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเสี่ยง ในการที่จะกระทำผิดได้ โดยปัญหาส่วนใหญ่อยู่ที่สภาพพื้นที่อยู่อาศัย ที่เสี่ยงกับการที่จะทำให้เด็กเดินทางผิด และเสียอนาคตได้ หากเปิดโอกาสให้เขาสะท้อนปัญหาของชุมชนออกมา และ พร้อมจะลงมือแก้ไขหากมีโอกาสจะทำให้เห็นความคิด ความหวัง ความฝันของเด็กกลุ่มนี้ได้

3. **ชุมชนสวระถิ จ.ขอนแก่น** เด็ก เยาวชนในพื้นที่ เป็นกลุ่มเด็กที่โชคดีที่ได้อยู่ท่ามกลางศิลปวัฒนธรรมที่งดงาม มีผู้ใหญ่บอกเล่าสั่งสอน แม้จะอยู่ไม่ไกลเมืองมากนัก แต่เป็นกลุ่มเยาวชนที่ได้รับโอกาสดี ๆ ในชีวิต แม้จะอยู่ในพื้นที่ดี แต่เด็กเยาวชนอาจจะมีความปัญหา และอยากจะทำอะไร เพื่อนำไปสู่การแก้ไขในอนาคต

ตลาด ๑๐๐ ปี ท่าพระ-ขอนแก่น
AomChaba.com111@gmail.com

โครงการจัดตั้งตลาดท่าพระร้อยปี และศูนย์เรียนรู้ตำบลท่าพระ

ตลาดท่าพระ เป็นพื้นที่ชุมชนตลาดดั้งเดิม มีอาคารบ้านเรือนทรงโบราณลักษณะที่พักอาศัยเป็นบ้าน 2 ชั้น ชั้นบนมีชานไม้ยื่นหน้าบ้าน รูปแบบการปลูกสร้างบ้าน เป็นแบบเดียวกันตลอดแนวถนน ปัจจุบันยังเป็นพื้นที่ค้าขาย และเป็นชุมชนตลาดมีการปรับปรุงบ้านพักอาศัยบ้าง แต่ยังคงความเป็นอาคารดั้งเดิมไว้ ให้เยาวชนรุ่นหลังได้เห็น ปัจจุบันโครงสร้างผังเมืองได้เปลี่ยนไป มีนโยบายการพัฒนาเมืองให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจการทางรถไฟแห่งประเทศไทยได้มีแนวทางการพัฒนาก่อสร้างรถไฟทางคู่ผ่านพื้นที่สถานีรถไฟท่าพระ ส่งผลกระทบให้ต้องรื้อถอนสถานีรถไฟท่าพระทั้งสถานีออกเพื่อก่อสร้างเป็นทางรถไฟ ซึ่งพื้นที่ของสถานีรถไฟโดยส่วนใหญ่เป็นอาคารไม้ดั้งเดิม

เห็นภาพฝัน

1. การอนุรักษ์อาคารบ้านเรือนในรูปแบบดั้งเดิมไว้ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา ซึ่งในพื้นที่ตำบลท่าพระมีเพียงแห่งเดียวเท่านั้น จึงสร้างความตระหนักรู้และห่วงหาพันให้เกิดขึ้นแก่ชุมชน เพื่อร่วมอนุรักษ์อาคารบ้านเรือนดั้งเดิมไว้ให้เด็ก/เยาวชนได้ศึกษา
2. การทางรถไฟได้มีแนวนโยบายก่อสร้างรถไฟทางคู่ส่งผลกระทบต่อต้องรื้ออาคารสถานีรถไฟ ชุมชนได้ตระหนักและห่วงหาพันอาคารสถานีรถไฟดั้งเดิมไว้ให้เด็กและเยาวชนรุ่นหลังได้ศึกษา และเรียนรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชน/ตำบลท่าพระ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

พื้นที่ดำเนินการ ชุมชนตลาดท่าพระ หมู่ที่ 10 ตำบลท่าพระ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

โครงการ ปลูก-แปง-ปั้น (รู้ ทำ นำสุข)

กาย ู้ Head
จิต ทำ Hand
สังคม สุข Health

รู้ (ปลูกกาย) = จุดประกายปลูกพลังใจเยาวชนให้ตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบที่มีต่อสภาพความจริงและวิถีชุมชนนำไปสู่การมีส่วนร่วมเป็นผู้ร่วมพัฒนา

ทำ (แปง ภาษาอีสาน) = สร้างสรรค์สิ่งดีงามในการดึงเอาศักยภาพของตนเองและเยาวชนรอบข้างให้ใส่ใจในการเสนอแนวคิด กำหนดรูปแบบเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาชุมชนสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีงาม

นำสุข (สังคม) = เมื่อเกิดกระบวนการเรียนรู้และเข้าใจปัญหาอย่างถ่องแท้เยาวชนจะสามารถเป็นผู้พัฒนาพร้อมกับท้องถิ่นโดยมีพื้นที่สร้างสรรค์ที่เหมาะสมให้แก่ชุมชนสังคม, ช่วยเหลือ, แบ่งปัน, มั่งคั่ง ได้ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ที่สามารถสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นอันดีงามด้วยจิตวิญญาณที่เป็นธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง ให้สามารถขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืนได้

เห็นภาพฝัน

1. การจุดประกายปลูกพลังสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เยาวชน รู้ค้นหาสาเหตุของปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหากับภายใต้การพัฒนาการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อวิถีชีวิต
2. การสร้างพื้นที่เปิดเวทีให้เยาวชนได้สานต่อเจตนารมณ์อันจะนำไปสู่การนำเสนอประเด็นเพื่อเป็นผู้ร่วมพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืน **พื้นที่ดำเนินการ** อำเภอเชียงคน จังหวัดเลย

โครงการ “สืบค้นเมืองเก่า บ้านเราศรีฐาน”

ท่ามกลางการพัฒนา การส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเลย ที่ผ่านมา มีแผนการขยายเศรษฐกิจของเมืองมากมาย จนสร้างความเปลี่ยนแปลงด้านสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ภูมิทัศน์ ภูมิอากาศ และวิถีชีวิต อาชีพ การดำรงชีพของคนในท้องถิ่น ความเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านการพัฒนา ก่อให้เกิดภาวะการตัดขาดและละเลยคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรมอันเป็นมรดกสำคัญของสังคมเมืองเลย เพื่อสร้างให้เกิดสำนึกความเป็นเจ้าของร่วมกัน และใช้ร่องรอยอารยธรรมทางศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดให้เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาเมืองเพื่อการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมสืบต่อไป

อำเภอเชียงคนเป็นหนึ่งในพื้นที่ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบภูมินิเวศและวัฒนธรรมสองฝั่งโขง ในขณะที่เดียวกันยังมีพื้นที่ประกอบการอุตสาหกรรมหนัก ซึ่งเป็นพื้นที่ทับซ้อนที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวและวิถีท้องถิ่น เยาวชนซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทั้งร่างกายและสติปัญญาอันก่อให้เกิดภูมิวิถี

ชุมชนศรีฐาน ถือเป็นพื้นที่ที่มีชัยภูมิที่ดีมีประวัติยาวนาน เป็นเมืองโบราณ จากหลักฐานทางโบราณคดีที่พบโดยเฉพาะ **เศษภาชนะดินเผา เครื่องมือหินและภาชนะดินเผาลายเขียนสี** มีความคล้ายคลึงกับวัฒนธรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่บ้านเชียง ซึ่งในอนาคตจะเป็นพื้นที่ ที่อยู่ใกล้สถานีรถไฟฟางเบา ซึ่งสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว เป็นแหล่งโบราณคดีที่สำคัญแหล่งหนึ่งของลุ่มแม่น้ำชี ซึ่งเป็นบริเวณที่เหมาะสมแก่การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ และจากหลักฐานทางโบราณคดีที่พบเป็นจำนวนมากและพบอย่างหนาแน่น นั้น ทำให้สันนิษฐานได้ว่าชุมชนโบราณแห่งนี้คงมีมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เพราะพบเครื่องมือหินและภาชนะดินเผาลายเขียนสี คล้ายคลึงกับวัฒนธรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่บ้านเชียง เรื่อยมาจนถึงสมัยทวารวดีตอนต้น ทั้งพบเศียรพระพุทธรูปศิลปะทวารวดี กลุ่มเสมาและแผ่นหินทรายสลักนูนต่ำเป็นรูปพระพุทธรูปนั่ง

โครงการปลูกคุณธรรมในใจ ไทนาดูน

ด้วยเหตุนี้ทำให้ชาวชุมชนศรีฐาน มีความประสงค์ จะร่วมเรียนรู้ อนุรักษ์โบราณวัตถุที่ค้นพบบริเวณชุมชน และความประสงค์ จะสืบค้นประวัติความเป็นมาของชุมชนซึ่งนับวันจะเลือนหายไปตามกาลเวลา เพื่อให้ประชาชน เยาวชนมีความรู้สึกภาคภูมิใจและสำนึก รักท้องถิ่นของตน ได้รู้ถึงรากเหง้าของตนที่มีมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ประกอบกับบริเวณชุมชนศรีฐานในอนาคตจะเป็นพื้นที่ ต่อเนื่องกับสถานี รถไฟ LRT (Light Rail Transit) ซึ่งทำให้มีศักยภาพ ในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อีกแห่งหนึ่งของ จังหวัดขอนแก่น

เห็นภาพฝัน

1. เกิดการสืบค้น เรียนรู้ ประวัติความเป็นมาของชุมชน ของดีของชุมชน ของฝากของชุมชน แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ
2. การเปิดพื้นที่ให้เด็ก เยาวชน ประชาชนในชุมชน ได้ร่วมสืบค้นความเป็นมาของชุมชนร่วมกัน
3. การทำให้เด็ก เยาวชน ประชาชนในชุมชน เกิดความตระหนัก ห่วงแหนในคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมชุมชนของตนเอง
4. เกิดแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชนชุมชน และผู้สนใจในอนาคต

พื้นที่ดำเนินการ ชุมชนบ้านศรีฐานหมู่ที่ 1, 2, 3, 4 ตำบลในเมือง เทศบาลนครขอนแก่น

ชุมชนศรีฐาน

เยาวชนโรงเรียนมัธยมดงยาง, โรงเรียนบ้านนาผาย, โรงเรียนบ้านหนองโนใต้, ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และคณะครู อาจารย์ มีโอกาสได้ปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นชุมชน, ตำบล, อำเภอ หลายเสียงสะท้อนความเห็นในความฝัน ความหวัง ที่อยากจะเปลี่ยนแปลง นั่นคือ ปัญหาเรื่องการทุจริตซึ่งมีอยู่ในสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาและขยายสู่วงกว้าง...ซึ่ง ปัญหาเหล่านี้เกิดจากการขาดคุณธรรมในตัวเอง ความละอายใจ ต่อการกระทำที่เห็นแก่ตัว

เห็นภาพฝัน

1. เปลี่ยนคนที่ไม่สนใจกับปัญหารอบตัวให้มาสนใจเพื่อพัฒนาชุมชนตนเองให้น่าอยู่ โดยการนำเอาสื่อ (ละคร) มาใช้ให้เป็นประโยชน์พร้อมกับสร้างสื่อที่ดีเพื่อปลูกใจใฝ่คุณธรรมของคนในชุมชน
2. เกิดการปลูกจิตสำนึกคนในชุมชนให้รู้จักความละอายต่อพฤติกรรมที่เข้าข่ายของการขาดหลักคุณธรรม
3. สร้างพื้นที่จุดปรับเปลี่ยนให้กับคนในชุมชน (พื้นที่ที่มีการนำเสนอผลงานรูปแบบสื่อศิลปะต่างๆ)
4. เด็กและเยาวชนมีพื้นที่ได้คิดได้แสดงออกในสิ่งที่เขาคิด ฝันหวังพื้นที่ดำเนินการ

- โรงละครหมอลำหุ่นเพื่อชุมชน โสมทองศรีอุปถัมภ์ Home Thongsri Puppet community อ.นาดูน จ.มหาสารคาม
- ตลาดกลางใจเมือง อ.นาดูน จ.มหาสารคาม พื้นที่นำเสนอผลงานสื่อ (ดี)
- มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อ.เมือง จ.มหาสารคาม (นำเสนอผลงานสื่อเผยแพร่ต่อสถาบันการศึกษา)

ทั้งหมดนี้จะเป็นพื้นที่ต้นแบบที่จะเกิดขึ้น
ในปฏิบัติการปลูก-ใจ-เมือง (SPARK U)
ภาคอีสาน ติดตามการทำงานของพื้นที่
ทั้งหมดนี้ได้อย่างต่อเนื่องที่
www.artculture4health.com

ไม่แน่วันนี้ไปพื้นที่ปฏิบัติการ
ปลูก-ใจ-เมือง จะเป็นชุมชน
ของคุณก็ได้

ไทนาดูน

โกดีเด็กบางลำพู พาชมเรื่องราวชุมชน

ย่านบางลำพู เป็นชุมชนที่มีเรื่องราวให้ติดตามมากมาย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งประวัติศาสตร์เรื่องราวทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่น่าสนใจ ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ก่อให้เกิดความแตกต่างในวิถีชีวิตของผู้คนในย่านบางลำพู สภาพเดิมของย่านบางลำพูเป็นแหล่งท่องเที่ยวและย่านการค้าที่สำคัญ มีตลาดที่มีชื่อเสียง แหล่งศิลปวัฒนธรรม เพราะบริเวณนี้เป็นที่ตั้งเขตพระราชฐาน วัด วัง ต่างๆ อีกทั้ง ยังเป็นที่อยู่ของข้าราชการ ข้าราชการช่างฝีมือ และศิลปินที่รับใช้เจ้าขุนมูลนาย ย่านบางลำพูจึงมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม โดยเห็นได้จากการคมนาคมที่สะดวกขึ้น การค้า ที่ขยายตัว และการเข้ามาอยู่ของคนเพื่อทำธุรกิจ หรือเป็นที่อยู่อาศัยที่ใกล้กับสถานที่ทำงาน

ในปัจจุบัน ย่านบางลำพูกลายเป็นย่านเศรษฐกิจ มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ทำให้ทั้งชาวไทย และต่างประเทศจะต้องเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมท่องเที่ยว และศึกษาเรียนรู้ชุมชนแทบทุกวัน และยังเป็นสถานที่ทำกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และที่สำคัญคนในชุมชนทั้งเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ที่จำเป็นต้องศึกษาและนำรากเหง้าของดีของตนในชุมชนออกมา เพื่อสื่อสารเผยแพร่ในคนรุ่นหลัง รวมถึงบุคคลภายนอกได้รับรู้ร่วมกันต่อไป

การก่อเกิด **“ประชาคมบางลำพู”** และ **“ชมรมเกสรลำพู”** เป็นการรวมกลุ่มกันทำงานของผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ เด็กและเยาวชนที่มีประสบการณ์ในการทำงานชุมชนมาแล้วไม่น้อยกว่า 15-20 ปี ในการพัฒนาชุมชนต่างๆ ในย่านบางลำพู จึงทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่าง คน ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ เพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมในการพัฒนาชุมชนตนเองผ่านรูปแบบกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป

การทำงานเริ่มต้นจากการศึกษาวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น บอกเล่า จนเกิดเป็นกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านศิลปวัฒนธรรม งานบุญ งานศาสนา งานศิลปะ ดนตรีในรูปแบบต่างๆ เกิดการทำงานเป็นเครือข่ายจนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อชุมชนและบุคคลทั่วไป และยังคงขยายไปสู่กิจกรรมที่เด็ก เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมขยายไปพื้นที่อื่น ซึ่งทั้งหมดอยู่ภายใต้พื้นฐานชุมชนในย่านบางลำพูเดียวกัน เพื่อสืบทอดกิจกรรมการทำงานไปสู่เด็กและเยาวชนในชุมชนอื่นๆ นี้ และยังคงเกิดความร่วมมือกับผู้ใหญ่ หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ที่ให้ความสนับสนุน และยังคงขยายต่อไปในกิจกรรมอื่นๆ อีกมากมาย

นางสาวปานทิพย์ ลิกะไชย ประธานชมรมเกสรลำพู บอกว่า ปีนี้เป็นปีที่สำคัญ พวกเราในนาม **“ชมรมเกสรลำพู”** ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ในการสนับสนุนในโครงการ **“เสน่ห์บางลำพู”** ตอน นักสื่อสารสร้างสรรค์สุขภาวะในย่านบางลำพู โดยประชาคมบางลำพู และชมรมเกสรลำพู โครงการนี้ได้ถูกออกแบบและพัฒนาให้เด็ก-เยาวชนก้าวเข้ามาเป็นผู้นำเพื่อมาเปลี่ยนแปลง พัฒนา และปกป้องผืนแผ่นดินของชุมชนที่ทรงคุณค่า วิถีชีวิตแห่งการอนุรักษ์ที่ใกล้สาบสูญ เรื่องเล่าขานต่างๆ นานา ประวัติศาสตร์ รากเหง้าทางวัฒนธรรมสำคัญๆ ชุมชน มนต์เสน่ห์ที่แอบแฝงอยู่ตามตรอกซอกซอย หรือร้านรวงริมถนนในรุ่นปู่ ยา ตายาย ที่นับวันจะค่อยๆ หายยลือนหายไปตามกาลเวลา จึงเกิดเป็น **“โกดังเด็กบางลำพู”** ขึ้นเพื่อให้เป็นผู้นำพาผู้ที่สนใจและคนที่เข้ามาเยี่ยมชมชุมชนเดินเล่น ชิมอาหาร ชิมขนมเลื่องชื่อ พาไปพูดคุยกับบุคคลสำคัญ ปู่ย่าตายาย ลุงป้าน้า ได้มานั่งบอกเล่าเรื่องราวสำคัญๆ ของการเปลี่ยนแปลงจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ผ่านผู้นำการเดินทางของเด็กและเยาวชนใน 7 ชุมชน เริ่มจาก ชุมชนวัดสังเวช ชุมชนวัดสามพระยา ชุมชนวัดใหม่อมตรส ชุมชนบ้านพานถม ชุมชนบวรรังษี ชุมชนมัสยิดจักรพงษ์ ชุมชนเขียนนิวาสน์-ตรอกไก่แจ้

น้องหมีว นางสาวพรชิตา บัวประดิษฐ์ โกดี้เด็กชุมชนบ้านพานถม เล่าว่า ตนเป็นคนที่มีความรู้พื้นฐานในชุมชนอยู่แล้วแต่เมื่อได้มาเข้าร่วมโครงการเล่นท์บางลำพู ทำให้รู้ว่าชุมชนเรามีของดีมากมายและอยากให้คนภายนอกได้รู้เหมือนที่เราๆ และสิ่งหนึ่งที่ทำให้รู้สึกว่าเป็นเด็กอย่างเราก็สามารถช่วยชุมชนเราได้ด้วยการเป็นโกดี้ คอยแนะนำนักท่องเที่ยวให้รู้จักชุมชนของเรา ของดีในมุมต่างๆ ที่เรามี เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและประทับใจในการมาเที่ยวที่นี่ “บางลำพู” เมื่อก่อนนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนเพิ่มมากขึ้นเศรษฐกิจของคนในชุมชนก็ดีขึ้น เกิดร้านค้า เกิดอาชีพใหม่ให้คนในพื้นที่ด้วยการทำของดีที่ระลึกขายเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนไปในตัว

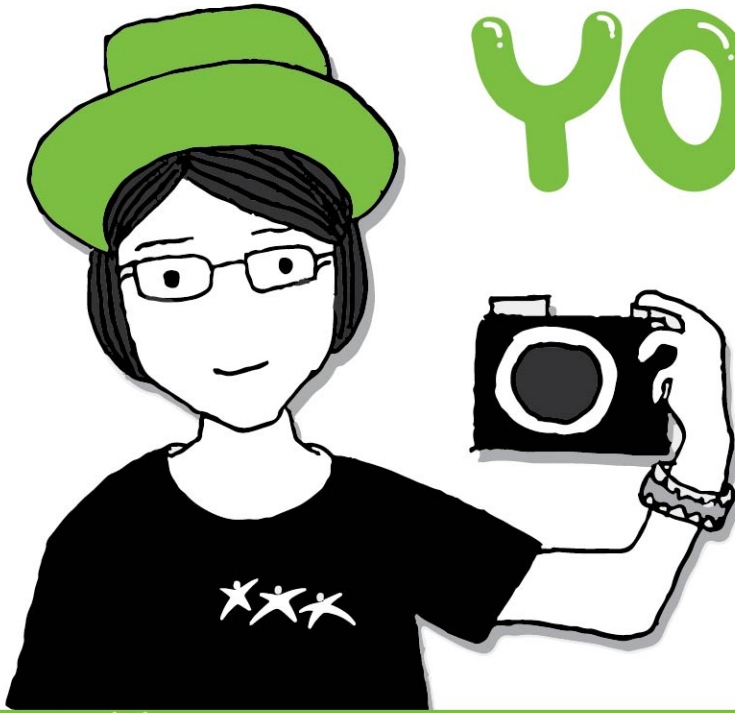

ด้านน้องเจเจ เด็กหญิงอเมริกา พลังเดช โกดี้เด็กชุมชนวัดใหม่อมตรส เล่าด้วยความภาคภูมิใจว่า จากที่เป็นคนพูดไม่ค่อยเก่ง ไม่กล้าแสดงออก ไม่รู้เกี่ยวกับเรื่องของศิลปวัฒนธรรมในชุมชนของตัวเองเลย พอได้เข้ามาเป็นโกดี้แล้ว ทำให้กล้าแสดงออก พูดเก่งมากขึ้น ถือว่าเปลี่ยนไปเป็นคนละคนเลย และที่สำคัญคือได้รู้เกี่ยวกับชุมชนอย่างลึกซึ้งในทุกๆ ด้าน เพราะกว่าจะมาเป็นโกดี้มัน ต้องผ่านการอบรม ทำกิจกรรม ศึกษา ลงพื้นที่ในพื้นที่ของชุมชนตัวเอง เพื่อให้ได้รู้ข้อมูลอย่างละเอียด เพราะเมื่อเป็นโกดี้แล้ว เราต้องอธิบายรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับชุมชนได้ทุกมิติไม่ติดขัด

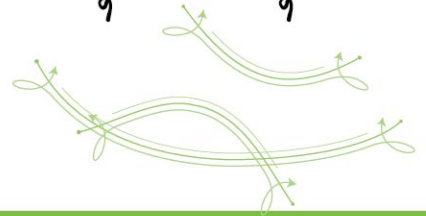
น้องจัม เด็กชายพันธกรวิน เกตุแก้วเจริญ โกดี้เด็กชุมชนวัดสามพระยา เล่าว่า นอกจากเราจะรู้เรื่องราววัฒนธรรมในชุมชนตัวเองแล้ว เรายังได้รู้เรื่องราววัฒนธรรมในชุมชนใกล้เคียงที่อยู่อย่างบางลำพูด้วย เพราะว่าตอนอบรมก่อนเป็นโกดี้มัน เราต้องรู้ข้อมูลของทุกชุมชน เพื่อที่บางเวลาเราต้องไปช่วยเหลือแก่ชุมชนอื่น และเราก็ได้มิตรภาพระหว่างเยาวชนแต่ละชุมชน ตั้งแต่ตอนอบรมจนถึงตอนมาเป็นโกดี้ นอกจากนั้นจากที่เป็นคนพูดไม่ค่อยเก่ง จนตอนนี้พูดเก่งมากขึ้น จนคุณครูที่โรงเรียนก็จะส่งเราไปอบรมโกดี้ที่อื่นด้วย

ทั้งหมดนี้คือ **“เล่นท์บางลำพู”** ผ่านการสื่อสารของเด็ก-เยาวชน ที่เข้าสู่กระบวนการในการสื่อสารสร้างสรรค์เพื่อสูกภาวะที่ดึงดูดชุมชนที่จะเกิดขึ้นตลอดทั้งปี คอยติดตามพวกเขากับการทำกิจกรรมที่ยิ่งใหญ่ ในพื้นที่ชุมชนเล็กๆ ย่านบางลำพู ถ้าใครสนใจอยากให้เป็นโกดี้เด็กบางลำพู ชมรมเกสรลำพู นำไปชมชุมชนใด อยากเรียนรู้เรื่องราวของดีชุมชนในรูปแบบไหน ติดต่อพวกเขาได้ผ่านทาง **Facebook ชมรมเกสรลำพู** หรือ **เล่นท์บางลำพู** กดโลก กดแฮร์กันได้เลย... แล้วพบกับพวกเขา **#โกดี้เด็กบางลำพู #เล่นท์บางลำพู...**

YOUNG GUIDE

นักสื่อสารสร้างสรรค์
สร้างสุขภาวะชุมชน

นักสื่อสารชุมชนสร้างพลเมืองตื่นรู้ เป็นพลเมืองเท่ากันสื่อ

...ปัญหาเด็กและเยาวชนไทยติดอินเทอร์เน็ต และเกม เป็นเรื่องที่หลายฝ่ายทั้งภาครัฐ นักวิชาการ และเครือข่ายผู้ปกครอง พยายามแก้ไขกันมาต่อเนื่อง

หลังจากที่มีข่าวเกี่ยวกับภัยจากสื่อออนไลน์ หรืออาชญากรรมอื่นๆ ใช้ความรุนแรง ถูกนำเสนอมตามสื่อต่างๆ ไม่เว้นในแต่ละวัน อาทิ การใช้เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ล่อลวงเด็ก และวัยรุ่นชาย-หญิง ไปล่องละเมิดทางเพศ หรือข่มขืนกระทำชำเรา แล้วถ่ายรูปไว้แบล็กเมล์เหยื่อผู้เคราะห์ร้าย

สิ่งเหล่านี้ทำให้เราเห็นว่า “สื่อสังคมโซเชียลมีเดีย” ถือว่ามีอิทธิพลมากในชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมไทย ทั้งใช้เพื่อศึกษาข้อมูล ติดตามความเคลื่อนไหวในสังคม แต่ในโลกของสื่อชนิดนี้ก็มีทั้งเรื่องที่ดีและไม่ดี ซึ่งบางครั้งถูกนำเสนอออกไปโดยไม่ผ่านการคัดกรอง ดังที่เห็นว่าเมื่อมีเหตุอะไรที่จูงใจ และทำให้สื่อชนิดนี้แพร่ออกไปได้อย่างรวดเร็ว และอาจนำไปสู่พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงตามมาอย่างที่เห็นในหน้าข่าว

ในทางกลับกัน!! เด็กและเยาวชนได้หันหลังให้กับชุมชน ไม่เกิดการตระหนักและรับรู้ข้อมูลที่ดีที่มีอยู่ในชุมชน การเกิดแนวคิดในการสร้างพลเด็ก และเยาวชนในชุมชนให้เกิดการตระหนักและรู้ เท่าทันสังคม เท่าทันสื่อ และสามารถใช้อสื่อในการสื่อสารให้เกิดเป็น ชุมชน 3 ดีวิเศษได้ นั้นจะช่วยให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนสามารถทำได้ไปพร้อมๆ กับการพัฒนาชุมชนของตัวเอง

ชุมชน 3 ดี วิถีสุข เป็นกระบวนการเรียนรู้ผ่าน “สื่อดี พื้นที่ดี และภูมิดี” จึงถือเป็นการสร้างสรรค์ มีความเกี่ยวข้องและสอดรับจาก “ต้นน้ำ” สู่ “ปลายน้ำ” การมี “สื่อดี” ก็เหมือน “ต้นน้ำ” ที่ไปทำให้เกิดกระบวนการของการจัดการด้าน “พื้นที่” ในชุมชน ทำให้เกิดพื้นที่ดี พร้อมกับภูมิปัญญาและภูมิคุ้มกันที่ดี

ในการทำงานของ “กลุ่มละครมาทยา” ศูนย์สื่อสารเด็กไทยมุสลิม โรงเรียนบันดาราชประชาอุทิศ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดกระบี่ ร่วมกับ แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สสส. จัดเวทีเชิงปฏิบัติการสร้างนักสื่อสารนักสื่อสารสร้างสรรค์ ชุมชน Young Guide สร้างพลเมืองตื่นรู้เท่าทันสื่อ และเจ้าบ้านที่ดี ในพื้นที่บ้านสังกาอู๋ และบ้านทุ่งหยีเพ็งตำบลเกาะลันตาใหญ่ จังหวัดกระบี่ งานนี้ได้เลือกตัวแทนเยาวชนจากพื้นที่บ้านสังกาอู๋และทุ่งหยีเพ็ง จำนวน 25 คน พร้อมนักวิชาการ สื่อมวลชน และพี่เลี้ยง จำนวน 15 คน จากเครือข่าย KIDDEE IDOL นักศึกษานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ร่วมลงพื้นที่เป็นพี่เลี้ยงผลิตสื่อสารคดีสร้างสรรค์ในชุมชนร่วมกับน้องๆ ในชุมชน

Young Guide นักสื่อสารสร้างสรรค์สร้างสุขภาวะชุมชน เพื่อสร้างพลเมืองเด็กตื่นรู้ เท่าทันสื่อ สร้างเจ้าบ้านที่ดี ของ “สื่อเป็นโรงเรียนของสังคม” กับการสร้างแกนนำของพื้นที่บ้านสังกาอู๋ และบ้านทุ่งหยีเพ็ง ของเด็กและเยาวชนในอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ได้เรียนรู้กระบวนการสร้างสรรค์สื่อ จากสภาวะการณ์ของเด็กในเรื่องการเสพสื่ออันเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งที่ชี้ให้เห็นแนวโน้มปัญหาของเด็กและเยาวชนที่กำลังเป็นโรค “เสพสื่อ เสพกระแส” อย่างชัดเจนและรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ทุกเวลา ทุกที่ ทุกวินาที และทุกช่วงวัย

นายอาริส มาศชาย หัวหน้ากลุ่มละครมาทยา บอกว่า Young Guide นักสื่อสารสร้างสรรค์สร้างสุขภาวะชุมชน ได้มีการออกแบบกระบวนการเรียนรู้จากเวทีประชุมทำความเข้าใจในพื้นที่ เพื่อร่วมกันมองปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่ผ่านการผลิตสื่อด้วยเด็กและเยาวชน ซึ่งจากแนวคิดของกระบวนการที่ใหม่สื่อเป็นโรงเรียนของสังคม ตามเครือข่ายความร่วมมือการปฏิรูปการเรียนรู้ ให้สื่อเป็นโรงเรียนของสังคมที่ริเริ่มในปี 2558 โดย 3 คณะกรรมการร่วมของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) อันประกอบด้วยคณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชน และเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา ได้ร่วมกับ สสส. และเครือข่ายภาคสื่อสารมวลชน นักวิชาการ นักการศึกษา ศิลปินศิลปวัฒนธรรม ภาคประชาชน ถึงแนวคิด หลักการของพลเมืองตื่นรู้ สื่อเป็นโรงเรียนของสังคม จึงได้เกิด Young Guide นักสื่อสารสร้างสรรค์สร้างสุขภาวะชุมชน และภาคใต้ได้เลือกพื้นที่บ้านสังกาอู๋ และบ้านทุ่งหยีเพ็ง โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กและเยาวชนในอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

กระบวนการจัดการเรียนรู้การสร้างพลเมืองตื่นรู้ในครั้งนี้ น้องๆ ได้เรียนรู้กระบวนการสร้างสรรค์ สื่อเพื่อการเปลี่ยนแปลง จากอาจารย์ยุทธนา กาเต็ม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ไปพร้อมกับการปลูกฝัง Active Citizen สร้างพลเมืองเด็ก มองปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่ โดยผู้ใหญ่บ้านสังกาอู๋ นายนิรันดร์ หนูทะเล เป็นผู้เล่าเรื่อง การสื่อสารทางโซเชียลมีเดีย จากดีแทคเน็ตอาสา การเขียนข่าวเชิงสารคดี โดยคุณรุ่งทิพย์ จันทรคง การสร้างถึงข่าว ผ่านการทดลองการรายงานข่าวใช้เครื่องมือใน SMART PHONE พร้อมลงพื้นที่ในการถ่ายทำและการผลิตสื่อผ่านสารคดี และเรียนรู้ขั้นตอนการผลิตและถ่ายทำ จากกลุ่มละครมาทยา

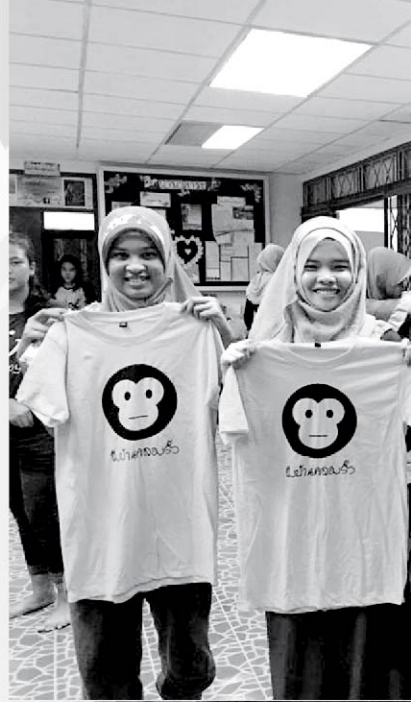
อาจารย์ยุพิน ทะสัน อาจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ที่มีวิชาการ พูดถึง Young Guide นักสื่อสารสร้างสรรค์สร้างสุขภาวะชุมชนว่า เด็กๆ ได้มีแนวคิดในการเล่าเรื่องราวของชุมชนตนเองผ่านเรื่องราวสารคดี 4 เรื่องราว ได้แก่ **เรื่องภาษาอุรกลาไว้อยู่** ซึ่งเป็นเรื่องราวที่นำเสนอเรื่องราวของภาษาที่กำลังจะเลือนลางหายไป โดยเฉพาะในหมู่บ้าน รุ่งเรือง **เรื่องทะเลปูน** ซึ่งเป็นเรื่องราวที่สะท้อนถึงมุมมองของการทำมาหากินที่ยากขึ้น เนื่องจากเรือที่บรรทุกปูนที่เป็นภัยเงียบที่เด็กๆ เห็นแล้วต้องการสะท้อนมุมมองผ่านสื่อสารคดีในครั้งนี้ **เรื่องปู่กำมด** เป็นเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ มุมมองของดัชนีของปู่กำมดในพื้นที่บ้านทุ่งห้วยเพ็งถึงความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ที่ต้องรักษา และ **เรื่องรอยแพ** ที่กล่าวถึงความเจริญที่กำลังจะเข้ามาในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จุดเปลี่ยนเรื่องของการคมนาคมการเดินทางข้ามผากระหว่างฝั่ง จุดนี้จึงเป็นการสะท้อนถึงปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่ที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผ่านการรับรู้ จากมุมมองของเด็กและเยาวชนในพื้นที่บ้านสังก้าอู๋ และบ้านทุ่งห้วยเพ็ง ผ่านสื่อสารคดีที่เด็กๆ ได้ช่วยกันสะท้อนและนำเสนอมุมมองในครั้งนี้

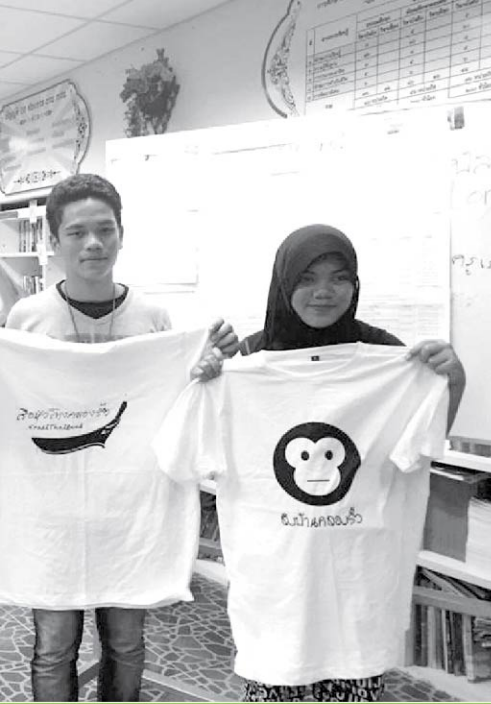
และจากเวทีเสวนามีการนำเสนอสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ พร้อมปลูกพลัง Active Citizen สร้างพลเมืองเด็ก โดยมีนายกิตติ อินทรกุล พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกระบี่ นายตรีวิชัย รัชเมือง นายอำเภอเกาะลันตา นายดนัย หวังบุญชัย ผู้จัดการแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส. นายชัยณรงค์ ช่างเรือ ผู้อำนวยการโรงเรียนลันตาราช นางเรวดี ไทพรพิบ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสังก้าอู๋ คุณรุ่งทิพย์ จันทร์คง ตัวแทนสื่อมวลชนจังหวัดกระบี่ และคุณโรนา บิลหมัด ดีแทคเน็ตอาสา ร่วมเสวนาครั้งนี้

นายกิตติ อินทรกุล พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกระบี่ ได้บอกถึงมุมมองของการขับเคลื่อนพลังเด็กและเยาวชนสู่การเป็นพลเมืองที่ดีว่า สถานการณ์ในปัจจุบันนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเรื่องของพลังสื่อที่สามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงทั้งจากตนเองในฐานะที่เป็นผู้ใช้สื่อ เราจึงต้องมีความเท่าทันสื่อ และในขณะเดียวกันเราเองก็สามารถเป็นผู้สื่อสาร คำว่า พลเมืองก็จะเกิดเพราะถ้าหากเราใช้สื่อสื่อสารที่ดี เรื่องดีๆ ก็จะเกิดขึ้นได้เช่นกัน

นางสาวพัชราภา ประโม่งกิจ โรงเรียนลันตาราชประชาอุทิศ สมาชิกในทีมที่ผลิตสารคดี เรื่องทะเลปูน บอกว่า รู้สึกแปลกใจกับเรื่องราวที่ตนเองและเพื่อนสมาชิกในทีมได้นำเสนอถึงสถานการณ์ปัญหาในชุมชนบ้านสังก้าอู๋ ซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวในชุมชน แต่เราไม่เคยหยิบยกมาพูดถึง ทำให้มองลึกถึงผลกระทบที่ตามมาหลายด้านต่อชุมชน ทั้งอาชีพ เศรษฐกิจ สภาพการเป็นอยู่สิ่งนี้ คือสิ่งที่ได้เรียนรู้ระหว่างตอนที่ลงพื้นที่ผลิตสารคดี และได้สอบถามชาวบ้านบ้านสังก้าอู๋ ที่เป็นภัยเงียบต่อพื้นที่ ตนเองรู้สึกดีใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ เพราะได้รับความรู้พร้อมสาระ โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อสารคดี ผ่าน SMART PHONE การใช้สื่ออย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ เข้าใจถึง สื่อเป็นโรงเรียนของสังคม ที่เราสามารถใช้อสื่อในการสร้างพลังจากการสื่อสารในครั้งนี้ ได้อย่างมีพลังผ่านโซเชียลมีเดีย ที่เราใช้อยู่แต่ใช้อย่างสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อสังคม

นางสาว Sokchea Heng นักศึกษาทุนพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากประเทศกัมพูชา คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้บอกถึงความรู้สึกที่มีต่อโครงการว่า รู้สึกประทับใจที่ได้เป็นพี่เลี้ยงโครงการ เพราะได้มีโอกาสเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างของน้องๆ ทุ่งห้วยเพ็ง และสังก้าอู๋ โดยเฉพาะได้ลงมือในการเป็นพี่เลี้ยงสอนน้องๆ ชาวอุรกลาไว้อยู่ พร้อมเรียนรู้สัมผัสกับชุมชนและได้ฝึกฝนการคิดสร้างสรรค์และผลิตสื่อสารคดีเพื่อบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับชุมชนในเกาะลันตา โดยตนเองมองว่า สื่อ มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงสังคม หากนำมาใช้ให้ถูกทางก็จะเกิดการพัฒนสังคมหรือชุมชนได้

Young Guide นักสื่อสารสร้างสรรค์สร้างสุขภาวะชุมชน จึงจะเป็นการสร้าง “นักสื่อสารสร้างสรรค์”

(creative communicator) ที่สื่อสารกับโลกได้อย่างมีพลัง ผ่าน “ผู้นำการเปลี่ยนแปลง” (change agent) เป็น “พลเมืองผู้ตื่นรู้” (active citizen) ที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับใครๆ หลายคนในสังคมได้ ทั้งนี้ สามารถติดตามผลงานสารคดีและเรื่องราวของนักสื่อสารสร้างสรรค์ Young Guide ได้ที่แฟนเพจ Kiddeeidol ...

Nongpo KiDdee

Let's Make a Movie

หน่องไฟ

หน่องไฟKiDดี-วิสาหกิจชุมชน

ศิลปะไม่จำกัดรูปแบบ เด็กสร้างหนัง หนังสื้สร้างชุมชน

ชวนมาทำ "นม"
"นม" พาไปทำ "หนัง(สั้น)"
รู้จัก "นม" ก็รู้จัก "หนัง(สั้น)"

"ใครจะเชื่อว่า "นม" ก็เป็นแรงบันดาลใจ
ให้เด็กๆ มารวมกลุ่มกันเพื่อทำ "หนัง" ให้กับ
ชุมชนได้..."

แต่ที่นี่... ตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม
จังหวัดราชบุรี เขาทำมันแล้ว จากจุดกำเนิดของ
โครงการจัดฝึกอบรมศิลปะไม่จำกัดรูปแบบเพื่อ
การผลิตสื่อภาพยนตร์สั้น (แอนิเมชัน) ให้กับ
เยาวชน และการจัดเทศกาลหนังสั้นเยาวชน
มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2554 และ พ.ศ.2556 รวมถึง
โครงการล่าสุดที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นในเดือนเมษายน พ.ศ.2559
อันเป็นโครงการย่อย : การจัดฝึกอบรมศิลปะร่วมสมัยด้านการสร้างสื่อ
ภาพยนตร์สั้น แก่เยาวชนชุมชนหนองโพและเยาวชนทั่วไป หัวข้อ
"How Will We Live Together in the Next 10 Years?"

เราจะอยู่ร่วมกันอย่างไรจากนี้ไปอีก 10 ปีข้างหน้า เรื่อง My Miracle Man โดยเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีอายุตั้งแต่ 6-15 ปี จากสภาพปัญหาที่ผ่านมา การสร้างจิตสำนึกและการปลูกฝังความรู้สึกนึกคิด ความห่วงใยในวัฒนธรรม วิถีชีวิตการเป็นอยู่ในชุมชนของเยาวชน โครงการหนองโพKiDดี-วิสาหกิจชุมชน ภายใต้เครือข่ายเมืองสามตีสานสุขภาวะชุมชน โดยบ้านนอกสตูดิโอ ตามแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรม สร้างเสริมสุขภาพ สสส. จึงเกิดขึ้นในปีนี้

นายจิระเดช มีมาลัย ผู้รับผิดชอบโครงการหนองโพKiDดี-วิสาหกิจ หรือ NPKD-Enterprise ในปีนี้ บอกว่า วิถีชีวิตหลักในชุมชนเดิมมีรากฐานในการประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรโคนม เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์ของเกษตรกรโคนมในชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนสะท้อนมุมมองความคิดเห็นต่อการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตผลิตภัณฑ์โคนม รวมทั้งแนวคิดในการที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์นมในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน ทางโครงการจึงได้ชวนเด็กๆ ในพื้นที่ มาศึกษาเรียนรู้ทุกขั้นตอนของการเกษตรโคนม ฝึกอบรมสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และการทำสื่อชุดความรู้ที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมกันระหว่างเยาวชนและชุมชน, การแปรรูปนํ้านมดิบเป็นผลิตภัณฑ์นมต่างๆ นั้นมีอยู่เพียงไม่กี่ชนิด ได้แก่ นมยูเอชที โยเกิร์ต นมสดพาสเจอร์ไรส์ นมเปรี้ยว ไอศกรีม จากนั้นจึงนำกระบวนการของจัดฝึกอบรมศิลปะไม่จำกัดรูปแบบฯ ผสมผสานกับการจินตนาการ การเล่าเรื่อง การตั้งคำถาม การค้นหาคำตอบ ที่เชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ สภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน และให้เยาวชนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้ตอบสนองกับสิ่งที่ตนคิดและจินตนาการ เป็นศิลปะรูปแบบต่างๆ แล้วนำผลที่ได้มาทำเป็นหนังสือออกเผยแพร่สู่ชุมชนและสังคมต่อไป

“ในการทำงานเราได้เชิญวิทยากรจากภายนอกชุมชนเข้ามาให้ความรู้แก่เยาวชน พร้อมวิทยากรในพื้นที่เสริมทักษะความรู้ในการถ่ายทำหนังสั้น โดยมีกิจกรรมการสำรวจลงพื้นที่ของเยาวชน เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้และเข้าใจถึงที่มา และความเข้าใจที่จะนำนํ้านมโคจากฟาร์มของชุมชนไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์นมอื่นๆ ได้จริง มีกิจกรรมชวนไปทำ (ผลิตภัณฑ์) นม นมพาสเจอร์ไรส์ (สัสน) มีการสอนการทำโยเกิร์ต ด้วยนํ้านมดิบจากฟาร์มขนาดกลาง ของนํ้าอ้อต นายสถิตย์สม มูลทรัพย์ และฟาร์มขนาดเล็ก ของนํ้ามนตรี นายมนตรี เจริญรักษา ฟาร์มโคนมในชุมชนหนองโพ เยาวชนได้เห็นตัวอย่างฟาร์มโคนมขนาดที่แตกต่างกัน ทำให้ได้เรียนรู้และเห็นถึงการจัดการฟาร์มโคนม อาทิ การเลี้ยงดูโคนมในแต่ละวัน การทำความสะอาด และปัญหาของคุณภาพนํ้านมของฟาร์มทั้งสองแห่ง และระหว่างรอนมที่จะกลายเป็นโยเกิร์ต เด็กๆ จะมีส่วนร่วมกับสมาชิกในชุมชนโดยการไปสัมภาษณ์ด้วยเกมส์ 20 คำถามก่อนนำไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมถัดไป” นายจิระเดช มีมาลัย เล่า

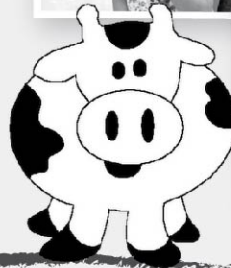

ทำหนัง

ทำสบู

ซึ่งนางพรพิไล มีมาลัย ผู้ร่วมรับผิดชอบโครงการหนองไผ่KIDดี-วิสาหกิจ หรือ NPKD-Enterprise บอกว่า นอกจากได้ศึกษาและเรียนรู้แล้วเด็กๆ ทุกคนยังได้มีโอกาสนอกเหนือจากเป็นนักสร้างสื่อ (สร้างสรรค์) ประชาสัมพันธ์โครงการ โดยผ่านการถ่ายทำหนังสั้นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากนมภายในชุมชนหนองไผ่ โดยแบ่งกลุ่มออกถ่ายทำหนังสั้นในชุมชน โดยมีการแบ่งแบบเรียนรู้ไว้ 2 แบบ คือ 1. การวาดคาแรกเตอร์มะลิ (character) การตัดส่วนร่างกายของคาแรกเตอร์ประกอบการเคลื่อนไหวสอดคล้องกับบท นำคาแรกเตอร์ที่เตรียมไว้ถ่ายทำเป็น Stop motion ตามอิริยาบถที่กำหนด และ 2. ออกกองในพื้นที่ชุมชน โดย การฝึกใช้ Dolly เทคนิคการใช้มุมกล้อง Pan, Tilt, Long shot, Close up การบันทึกเสียง และการรับผิดชอบระหว่างออกกอง ได้แก่ การกำหนดคิว ลำดับภาพ กำหนดสถานที่ (Location), setting location และการแบ่งหน้าที่ในกองถ่ายให้เหมาะสม

“ท้ายโครงการมีกิจกรรมเปิดบ้านและสถานีลองจิมใจได้ (ลองจิมใจได้ - หมายถึง ลองชิมใช้ได้ เป็นสำเนียงการพูดในภาษาไทยวน กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ตำบลหนองไผ่) เพื่อเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน เกิดการใช้พื้นที่สาธารณะที่เยาวชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเผยแพร่ ทดลองชิม ใช้อุปโภค บริโภค ในผลงานและผลิตภัณฑ์ที่เยาวชนและชุมชนผู้เข้าร่วมโครงการเป็นผู้ผลิต เป็นการเปิดพื้นที่เผยแพร่องค์ความรู้ทางเลือกของชุมชนออกสู่สาธารณะ นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพและการเปลี่ยนแปลง” นางพรพิไล มีมาลัย เล่า

ไม่นานหลังจากนี้ เราจะได้เห็นผลงานของเด็กๆ กลุ่มนี้กันแล้วว่าจะสื่อสารออกมาอย่างไร? และน่าสนใจแค่ไหน? เพราะเพียงแค่สองมือเล็กๆ บวกกับความตั้งใจในการเรียนรู้ เราเชื่อเลยว่าหนังสั้นที่ได้นั้นจะสามารถสร้างรอยยิ้ม และความเข้าใจเรื่อง “นม” และ “ชุมชน” ได้เป็นอย่างดีแน่ๆ ติดตามจ้า...

หาอยู่หากิน

วิถีถิ่นบ้านเรา

ศิลปวัฒนธรรม เป็นเสน่ห์ที่สร้างสีสันให้กับสถานที่ บอกถึงวิถีการดำเนินชีวิตที่คนเรา ได้สร้างขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นการละเล่น การแสดง การร้องเพลงหรือแม้แต่ผลงานจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม รวมไปถึงความคิด ความเชื่อ ความรู้ ภาษา ศิลปะ ประเพณี ทั้งหมดล้วนสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และแต่ละพื้นที่ก็จะมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไป อย่างเช่นที่ชุมชนริมทางรถไฟวัดชัยฤทธยา มาลา ราชวรวิหาร ที่มี “เรือ” เป็นตัวขับเคลื่อน และนำทุกคนมาอยู่รวมกัน เพื่อที่จะให้คนรุ่นใหม่ไม่ลืมเรื่องราวการใช้ชีวิตในอดีตจึงได้มีการจัดตั้ง “โรงเรียนสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น” อยู่ภายใต้โครงการ “หาอยู่ หากิน วิถีถิ่นบ้านเรา” เพื่อให้เด็กและเยาวชนเข้ามาเรียนรู้วิถีชีวิต ศิลปะ และวัฒนธรรมแขนงต่างๆ ร่วมกัน

ลุงชัย หรือ นายสุรชัย รุณบุญรอด ผู้รับผิดชอบโครงการ “หาอยู่ หากิน วิถีถิ่น บ้านเรา” และผู้ก่อตั้ง “โรงเรียนสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น” เล่าว่า โรงเรียนสืบสาน ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น ตั้งอยู่ที่ชุมชนริมทางรถไฟวัดชัยฤทธยา มาลา ราชวรวิหาร แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ที่เป็นชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม แต่ด้วยความอุดมสมบูรณ์ในเรื่องน้ำและวิถีชีวิตริมน้ำทำให้มีคนจากหลายพื้นที่หลั่งไหล เข้ามาตั้งถิ่นฐาน ในอดีตที่นี่เป็นชุมชนคลองมีแยกไปยังแม่น้ำหลายสายจึงมีการใช้ “เรือ” ในการเดินทางเป็นหลัก เวลาผ่านไปเมื่อถนนตัดผ่านเรือก็ค่อยๆ ถูกลดความ นิยมในการใช้ไป

“เพราะกลัวว่าเยาวชนรุ่นหลังจะหลงลืม “การเดินทางทางน้ำไป” ลุงชัยจึงอยาก จะฟื้นฟูวัฒนธรรมการใช้เรือเป็นพาหนะขึ้นมาด้วยเปิดให้มีการสอนหัตถกรรม การ ต่อเรืออย่าง “เรือบด” ขึ้นในโรงเรียนแห่งนี้ เพราะเมื่อใครทำเรือบดได้แล้วก็จะ สามารถทำเรือชนิดอื่นได้ และเพื่อความหลากหลายจึงมีการสอนศิลปวัฒนธรรม อื่นๆ ที่เคยมีควบคู่ไปด้วย อาทิ หัตถกรรมเครื่องหนัง, กระเป๋ากระบอก, กลองยาว, มวยไทย, การทำหุ่นกระบอก, เปเปอร์มาเช่ และสวนเกษตรพอเพียง” ลุงชัย บอก แล้วลุงชัยก็บอกต่อว่า วันนี้ถ้าเราไม่นำวัฒนธรรมมาเป็นตัวเชื่อมโยงให้ เด็กและเยาวชนไทยสนใจ พวกเขาจะใช้สิ่งเสพติดอบายมุข สังคมก็จะ เสื่อมโทรมลง เราถึงต้องดึงเด็กและเยาวชนไทยให้หันมาสนใจศิลป วัฒนธรรม การละเล่นไทย หลังจากเปิด โรงเรียนสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่นแล้ว เพื่อให้เด็กติดตามและกลับไปทบทวนสิ่งที่ ได้เรียนมา พร้อมทั้งเป็นการเผยแพร่แนะนำให้สังคมได้เรียนรู้

หลักสูตรต่างๆ ทางโรงเรียนจึงได้เปิดสอนสิ่ง ต่างๆ ที่มีให้กับผู้ที่สนใจด้วยความยินดี ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

ใครที่สนใจสามารถมาร่วมเรียนรู้และเป็น ส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ของดีที่มีค่าของชุมชนเอาไว้ ลุงชัยบอกว่าตนยินดีถ่ายทอดให้ สามารถโทรศัพท์ สอบถามได้ที่ 086-974-1492

ศิลปะสร้างสุข

วัฒนธรรมสานสายใย ภูมิปัญญาไทยยั่งยืน

ศิลปะ

เป็นความงาม คุณค่าของความงามคือการสร้างสรรค์ เป็นสุนทรียภาพหรือการสร้างอารมณ์ต่างๆ โดยศิลปะจะรวมไปถึงงานในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น งานเขียน บทกวี การเต้นรำ การแสดง ดนตรี งานปฏิมากรรม ภาพวาด-ภาพเขียน ที่นับเป็นศาสตร์ที่มีประวัติมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่เมื่อนุษย์เกิดขึ้น

วัฒนธรรม

เป็นรูปแบบของกิจกรรมมีความเด่นชัดและมีความสำคัญ วิธีการดำเนินชีวิต วัฒนธรรมสามารถแสดงออกทาง ดนตรี วรรณกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม การละครและภาพยนตร์ บางครั้งอาจว่าด้วยการบริโภค ความสัมพันธ์ทางสังคม แนวทางการปฏิบัติ การหลอมรวมอยู่ด้วยกัน

เมื่อทั้งศิลปะ และวัฒนธรรม เป็นงานที่มีคุณค่าของความงามที่มีความสำคัญต่อจิตใจคน การทำงานเพื่อขับเคลื่อนงานศิลปวัฒนธรรมให้เดินหน้าไปสู่ทิศทางที่เข้มแข็งขึ้นคนทำงานศิลปะได้มีบทบาทมากขึ้น งานศิลปวัฒนธรรมจึงเป็นเสมือนเครื่องมือที่จะปลุกจิตสำนึกในส่วนนี้ได้ เพียงแต่ต้องเข้าใจให้ตรงกันว่า ศิลปวัฒนธรรมมันไม่ใช่เรื่องแค่อ้อยาคำ เรื่องสวยๆ งามๆ เท่านั้น แต่มันหมายถึงจิตวิญญาณของคน เป็นวิถีชีวิต ศิลปะเป็นความชัดเจนในการทำงาน วิถีชีวิตก็คือ การทำงาน ความชัดเจนในการทำงานมันก็เป็นศิลปะ ศิลปวัฒนธรรมมันอยู่ในตัวของเรานั่นเอง...

นั่นคือหัวใจหลักของการทำงานที่ภาคีเครือข่ายศิลปวัฒนธรรมทั้ง 4 ภูมิภาคทำกันมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งหมดก็เพื่อใช้งานศิลปวัฒนธรรมเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสร้างเสริมสุขภาพทั้งในระดับปัจเจก ระดับชุมชน ระดับสังคม โดยพัฒนาเครือข่ายเยาวชน เครือข่ายศิลปิน เครือข่ายผู้นำชุมชน ก่อให้เกิดศิลปะสร้างสรรค์ พื้นที่สร้างสรรค์ ชุมชน-สังคมต้นแบบ ที่สร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน เฉกเช่นเดียวกับโครงการต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้ง 4 ภาคทั่วประเทศที่แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส. ได้สนับสนุนผ่านกิจกรรมและโครงการต่างๆ จากการขับเคลื่อนงานนั้นได้ก่อให้เกิดเป็นกิจกรรมต่างๆมากมาย อาทิ

อ.นาถน จ.มหาสารคาม

**กลุ่มหมอลำหุ่น
เด็กเทวดา**

ที่อำเภอนาถน จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มหมอลำหุ่นเด็กเทวดา นำโดย ครูเชียง ปรีชา การุณ ขวณเด็กๆ ทำหน้ากากเพื่อนำไปใช้ทำเป็นหุ่นละคร โดยครูเชียง บอกว่า กว่าจะมาเป็นหุ่นได้แต่ละตัวละคร ต้องมีการสร้าง การประดิษฐ์ และใส่ใจในรายละเอียดในทุกๆ ขั้นตอน เมื่อว่างหรือหลังเลิกเรียนเด็กที่นี่ @บ้านหนองโนได้

อ.นาถน จ.มหาสารคาม เขาไม่ได้ไปไหน แต่กลับมารวมกลุ่มกันเพื่อ "สร้างหุ่น"

นอกจากจะใช้เวลาร่างให้เป็นประโยชน์แล้ว แนนอนนี่เป็นส่วนหนึ่งในการนำรายได้จะเข้ามาสู่ชุมชน ที่สำคัญยังช่วยอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมเอาไว้ให้คงอยู่คู่ชุมชนต่อไป...

เครือข่าย
ศิลปวัฒนธรรมชุมชน
ภาคอีสาน

**สถานพินิจเด็กและเยาวชน
จังหวัดขอนแก่น**

ตามมาที่เครือข่ายศิลปวัฒนธรรมชุมชนภาคอีสานกันบ้าง ที่ได้นำคาราวาน สร้างสุขปลูกใจเมือง Spark U ลงไปที่สถานพินิจเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น เข้าไปร่วมปลูกใจเด็กๆ ที่เดินหลงผิดให้หันกลับมาองตัวเอง ถ้ามตัวเองว่า ความสุข ความฝัน ความหวังของพวกเขาคืออะไร โตขึ้นอยากเป็นอะไร? ... เชื้อโหม "เขาเหล่านี้ก็มีฝัน" กิจกรรมในวันนั้นสำเร็จลงไปได้ด้วยดี พร้อมรอยยิ้มของ

เยาวชน ทุกคนล้วนมีความฝันอยากกลับไปอยู่กับคนที่ตนรัก และก็หวังว่าจะได้รับโอกาสจากสังคมภายนอกเมื่อได้ออกมาแล้ว

โดยกิจกรรมที่เกิดขึ้นนั้นหวังและตระหนกอยากให้เยาวชนทุกคนคิดถึงอนาคตของตนเอง เพื่อจะได้ไม่ก้าวพลาดเหมือนอดีตที่ทำให้ปัจจุบันต้องเข้ามาอยู่ในสถานที่ที่ขาดอิสรภาพเฉกเช่นทุกวันนี้

“ท่าพระชิตี มีหยังดีนะ”

ร้อนก็ร้อน แล้วยจะไปหาใครละก็บี

ต.ท่าพระ อ.เมือง
จ.ขอนแก่น

ท่าพระชิตี

ไม่เพียงแค่นั้นที่เทศบาลตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จ.ขอนแก่น ก็เป็นอีกหนึ่งสถานที่ที่ได้ทำกิจกรรมดีๆ งานนี้อยู่ในโครงการจัดตั้งตลาดร้อยปีและศูนย์การเรียนรู้ตำบลท่าพระ SPARK U ปลุกใจเมือง #ภาคอีสาน เขาได้นำเด็กและเยาวชนมาทำหนังสือเพื่อบอกถึงประวัติชุมชน และของดีที่มีอยู่ที่ท่าพระในหนังสือเรื่อง "ท่าพระชิตี มีหยังดีนะ" ผลงานจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ขอนแก่น งานนี้นอกจากจะได้เรียนรู้กระบวนการทำหนังสือแล้ว

เยาวชนทั้งหมดยังได้มีโอกาสศึกษาและเก็บความรู้เกี่ยวกับชุมชนของตนเองที่ไม่เคยรู้มาก่อนกลับไปสื่อสาร และบอกต่อแก่คนอื่น ๆ ได้ สร้างความภาคภูมิใจ และเกิดจิตสำนึกรักบ้านเกิดให้พวกเขาด้วย...

กิจกรรมที่น่าสนใจของแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรม สร้างเสริมสุขภาพ สสส.ไม่ได้หมดเพียงแค่นี้ ฉบับหน้าเราจะนำมาฝากกันให้จุกใจกว่าเดิม ติดตามต่อกันนะคะกับศิลปสร้างสรรค์สุขภาพ สสส. ภูมิใจปัญญาไทยยั่งยืน...

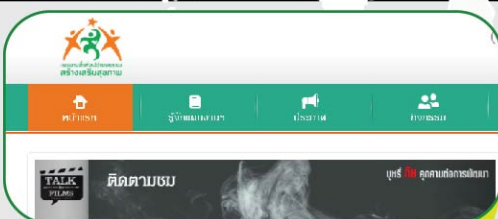

แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรม
สร้างเสริมสุขภาพ

สามารถติดตามข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจของ
แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส.
ได้ที่ช่องทางต่างๆ ดังนี้ ....

www.artculture4health.com

www.facebook.com/artculture4h

www.pings.in.th

www.facebook.com/pingsproject

www.youtube.com/artculture4health

แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส.

979/118 ชั้น 34 อาคารเอสเอ็ม ทาวเวอร์ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร : 02-298-0988

อีเมล : artculture4health@gmail.com